

Vastaus Eve Rämön ja Pekka Raution sekä 38 muun valtuutetun aloitteeseen lasten ja nuorten harrastuspankin perustamiseksi

VD/1063/00.02.00.03/2020

RV/RÅ/KK

Eve Rämö ja Pekka Rautio sekä 38 muuta valtuutettua jättivät seuraavan työjärjestyksen mukaisen valtuustoaloitteen:

”Vantaa päivittää tilojensa vuokria ja maksuperusteita, joiden avulla voidaan edistää kaikille maksuttoman ja avoimen harrastuksen löytymistä. Tilavuokrista huolimatta harrastuksen kustannukset kausimaksuineen ja välinehankintoineen saattavat muodostaa ylivoimaisen esteen harrastamiselle tai harrastuksen jatkamiselle.

Haluamme, että myös vähävaraisten perheiden lapsilla on mahdollisuus tavoitella unelmiaan ja osallistua tavoitteelliseen harrastukseen silloin, kun tavoitteena on päästä huipulle. Joskus harrastusta on perusteltua tukea lapsen hyvinvoinnin näkökulmasta, kun harrastus on lapselle erityisen tärkeä ja uhkaa jäädä toteutumatta perheen heikon taloustilanteen vuoksi.

Me allekirjoittaneet esitämme, että Vantaalle perustetaan lasten ja nuorten harrastuspankki, josta 7-17-vuotias vähävarainen lapsi tai nuori voi hakea avusta harrastusmaksuihin tai välinehankintoihin silloin, kun perheellä ei ole varaa maksaa harrastusta eikä perheellä ole toimeentulotukiasiakkuutta tai tukea ei ole toimeentulotuesta myönnetty. Kriteerinä avustuksen saamiselle on todistettavissa oleva vähävaraisuus tilastokeskuksen pienituloisuusrajojen tai muun päätetyn kriteerin mukaan. Avustusta myönnetään säännölliseen, ohjattuun ja tavoitteelliseen tai lapsen hyvinvoinnin kannalta erityisen tärkeään harrastustoimintaan. Harrastuspankki voi myöntää avustuksia vuodessa yhteensä 10 000€ ja ne myönnetään kunnan ehkäisevän/täydentävän toimeentulotuen yksiköstä tai muusta soveltuvasta paikasta harkinnan mukaan.”

Kaupunginvaltuusto 27.1.2020 § 10

Päätös:

Päätettiin ottaa asia käsiteltäväksi ja lähettää valtuustoaloite kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

Kaupunkikulttuurin toimiala ja sosiaali- ja terveydenhuollon toimialan perhepalvelut toteavat vastauksenaan seuraavaa:

NYKYTILA

Vantaalaisille lapsille ja nuorille on tarjolla paljon ilmaista tai edullista harrastustoimintaa. Koulujen kerhot, nuorisopalveluiden harrastustoiminta, liikuntapalveluiden avustamat harrastekerhot ja kirjastojen erilaiset kurssit ja tapahtumat ovat pääasiassa maksuttomia. Uusimpana avauksena 12 koululla on tarjottu tästä keväästä alkaen 3.-9.-luokkalaisille maksuttomia liikuntaryhmiä, joiden viikoittaisia harjoituksia ohjaavat paikallisten urheiluseurojen valmentajat. Toiminta on tarkoitettu erityisesti sellaisille lapsille ja nuorille, joilla ei vielä ole liikuntaharrastusta. Liikuntaryhmät kokoontuvat koulujen saleissa ja muissa liikuntatiloissa heti koulupäivän jälkeen. Liikuntavälineitä voi tarvittaessa

lainata koululta. Lajimahdollisuuksia löytyy niin jääkiekosta, voimistelusta, tanssista, jalkapallosta, sählystä kuin triathlonistakin.

Useita kaupungin myöntämiä avustuksia on mahdollista hyödyntää harrastustoiminnan järjestämiseen, esimerkiksi nuorisotoiminnan kohdeavustuksella järjestö on voinut hankkia pelipaitoja ym. välineitä, jotka ovat toimintaan osallistuvien käytössä. Moni nuoriso- ja varhaisnuorisojärjestö on todennut tukea tarvitsevien lasten lisääntyneen ja järjestöt pyrkivät mahdollistamaan lasten osallistumisen tarjoamalla esim. sisaralennuksia. Erityinen tuen tarve on maahanmuuttajataustaisten lasten ja nuorten kohdalla.

HARRASTUSTAKUU-TYÖRYHMÄ JA HARRASTUSKORTTI

Noin vuosi sitten perustettu kaupungin poikkihallinnollinen Harrastustakuu-työryhmä on kartoittanut nykyistä harrastustarjontaa ja rakenteita niiden saavutettavuuden parantamiseksi. Yksi hahmoteltu konkreettinen toimintamalli on Harrastuskortti-järjestelmä. Käytännön toteutusta on ryhdytty suunnittelemaan kartoittamalla mahdollisia olemassa olevia järjestelmiä.

Tällä hetkellä käytössä on liikuntapalveluiden kehittämä HobiHobi-palvelu, joka perustuu Olympiakomitean SuomiSport-järjestelmään ja jonka tarkoitus on helpottaa kuntalaisia mieleisen harrastuksen löytämisessä ja tukea harrastusten tarjoajia harrastusten markkinoinnissa. Tämä on yksi mahdollinen järjestelmä hyödynnettäväksi myös harrastuskortin teknisessä toteutuksessa.

Perusominaisuuksia olisivat eri tasojen luominen harrastuskorttiin, jolloin korttia voidaan käyttää laajalla asukas pohjalla. Perustasolla korttia voisi hyödyntää mm. liikunta- ja kulttuuripalveluiden käytössä eli korttia käytettäisiin esimerkiksi uimahallin sarjakorttina. Toisella tasolla harrastuskortti mahdollistaisi ilmaisten tai alennettujen palveluiden käyttämisen. Esimerkiksi kortinhaltijalle voitaisiin myöntää ilmainen uimahallikäynti. Kolmannella tasolla kortin avulla hallinnoitaisiin harrastuskustannusten etuuksia, joissa kaupunki maksaa osan nuoren harrastuskustannuksista.

Etuisuuksien myöntäminen tapahtuisi ensimmäisellä ja toisella tasolla kevyesti ja kolmannella tasolla erillisen hakumenettelyn kautta.

Harrastuskortin kautta tapahtuvat maksut ulkopuolisille palveluntarjoajille menisivät niin, että kaupunki maksaa käynnin suoraan järjestölle, yhdistykselle urheiluseuralle tai muulle palveluntuottajalle. Kaupungin sisällä eri palveluiden välillä voitaisiin ottaa mallia esimerkiksi Museokortissa käytetystä järjestelmästä. Tämä malli vaatisi toteutuakseen investointimäärärahan järjestelmän toteuttamiseksi sekä vuosittaisen määrärahan toiminnan järjestäjälle maksettaviin harrastajien tukiosuuksiin. Järjestelmän kehittäminen kolmannelle tasolle veisi useamman vuoden.

HARRASTUSPANKKI

Syrjäytymisen ehkäisyn kannalta on tärkeää, että lapsella on mahdollisuus harrastaa. Täydentävän toimeentulotuen avulla voidaan tukea vähävaraisen perheen lapsen harrastamista myöntämällä tukea kohtuullisiin harrastusmaksuihin ja -välineisiin. Harrastuskulut ovat usein kohtuuttoman korkeita eikä korkeita kuluja voida valitettavasti kattaa toimeentulotuella, joka yhteiskunnan viimesijaisena taloudellisena tukena on tarkoitettu turvaamaan ihmisarvoisen elämän kannalta välttämättömät menot. Täydentävä toimeentulotuki edellyttää aina Kelan perustoimeentulotuen laskelmaa, eikä sitä ole

mahdollista myöntää ilman. Ehkäisevä toimeentulotuki on lähtökohtaisesti kertaluonteista, sitä ei ole tarkoitettu pidempiaikaiseen tarpeeseen. Perhepalvelujen näkemyksenä toteamme, että toimeentulotuki ei ole ratkaisu aloitteessa esitettyyn asiaan.

Harrastuspankin voisi nopeammillaan toteuttaa uutena vapaa-ajan lautakunnan myöntämänä avustusmuotona, henkilökohtaisena stipendinä. Avustusjärjestelmä ei valitettavasti ole lasten ja nuorten kannalta käyttäjäystävällisin ratkaisu. Järjestelmä on hakemuksineen, lautakuntakäsittelyineen ja tilityksineen valitettavan byrokraattinen. Myös kriteerit olisi mietittävä siten, että avustus mahdollistaisi mahdollisimman kattavasti erilaiset harrastusmuodot ja kohdistuisi mahdollisimman hyvin sitä eniten tarvitseville. Vuosittaiset harrastusmaksut useissa harrastuksissa ovat tuhansia euroja, joten harrastuspankkiin ehdotetulla 10 000 €:lla saataisiin tuettua arviolta vain muutamaa kymmentä lasta ja nuorta. Toinen nopea ratkaisu olisi nostaa seuroille ja järjestöille myönnettäviä avustustukisummaa siten, että avustus kohdennettaisiin ns. vapaaoppilaspaikkojen ja alennettujen harrastusmaksujen lisäämiseen. Tämä vaatisi pohdinnan kyseisen avustusmuodon kriteereistä sekä vapaa-ajan lautakunnan avustuspäättäjien kasvatuksesta nykyisestä. Tiedotus vapaaoppilaspaikoista ja mahdollisuudesta hakea alennettua harrastusmaksua voisi tapahtua Hobihobi-palvelun kautta.

Edellä kerrotusta johtopäätöksenä todetaan, että aloitteessa esitetty tavoite on hyvä, mutta harrastuspankki -ajatus sellaisenaan on vaikea toteuttaa, eikä toimeentulotuki sovellu siihen ratkaisuksi. Kaupungin poikkihallinnollinen harrastustakuu-työryhmä jatkaa harrastusten saavutettavuuden edistämistä sekä harrastuspankin kaltaisen harrastuskortti -konseptin kehittämistä. Tarjoamalla seuroille ja järjestöille mahdollisuuksia laajentaa vapaaoppilaspaikkojen ja alennettujen harrastusmaksujen määrää nykyisestä voitaisiin aloitteessa esitettyä tavoitetta edistää vielä nopeammalla aikataululla.

Kaupunginhallitus 15.6.2020 § 13

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- antaa Eve Rämölle ja Pekka Rautiolle sekä 38 muulle aloitteen allekirjoittaneelle valtuutetulle esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus,
- esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Liitteet:

- allekirjoitettu Eve Rämön ja Pekka Raution sekä 38 muun valtuutetun aloite lasten ja nuorten harrastuspankin perustamiseksi

Täytäntöönpano: lakiasiat ja päätösvalmistelu, esitys valtuustolle

Muutoksenhakuohje: 3.1 Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

Anton Ahonen 040 620 2897, Leena Rusanen 050 314 5702, Hanna Nummelin-Niemi, 040 830 9073, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi,